

Vzdělanost a „vyučování“

Skutečnou vzdělanost nelze prostě „předávat“ jako nějaký soubor informací (znalostí, vědomostí, dovedností apod.), ale je možno ji jen podněcovat, inspirovat a pěstovat, tj. napomáhat tomu, aby si „žák“ či „student“ našel sám způsob, jak se vzdělávat. Dalo by se proto říci, že každá vzdělanost konkrétního jedince, které bylo dosaženo, je především výsledkem sebevzdělávání, ať už ten, kdo sám sebe vzdělával, měl ku pomoci dobré „učitele“ nebo neměl třeba žádné (na tom ovšem nepochybně velice záleží). Dobrý učitel není tedy ten, kdo toho hodně ví, ale ten, kdo dokáže své žáky nebo studenty podnítit k usilovnému sebevzdělávání. To by mělo být také základním hlediskem při všech školských „reformách“: cílem všech škol (ale zejména těch vyšších a nejvyšších) by rozhodně nemělo na prvním místě být bravurní zvládnutí co nejširších vědomostního materiálu (a tím méně pouhých „dovedností“), ale příprava sebekriticky sebevědomých mladých lidí pro občanský život a nejrůznější občanské aktivity (ne tedy příprava pro to či ono „praktické“ zaměstnání). Heslo „škola pro praxi“ je chybné vždy, ale zejména v poslední době, kdy jen málokdo zůstává ve svém zaměstnání jen u toho, co se „naučil“, protože i tehdy, když zůstává v oboru a dokonce dělá stejnou nebo podobnou práci, musí se stále přizpůsobovat novým a často velmi odlišným dovednostem.

(Písek, 101110-1.)